hammas teknikko

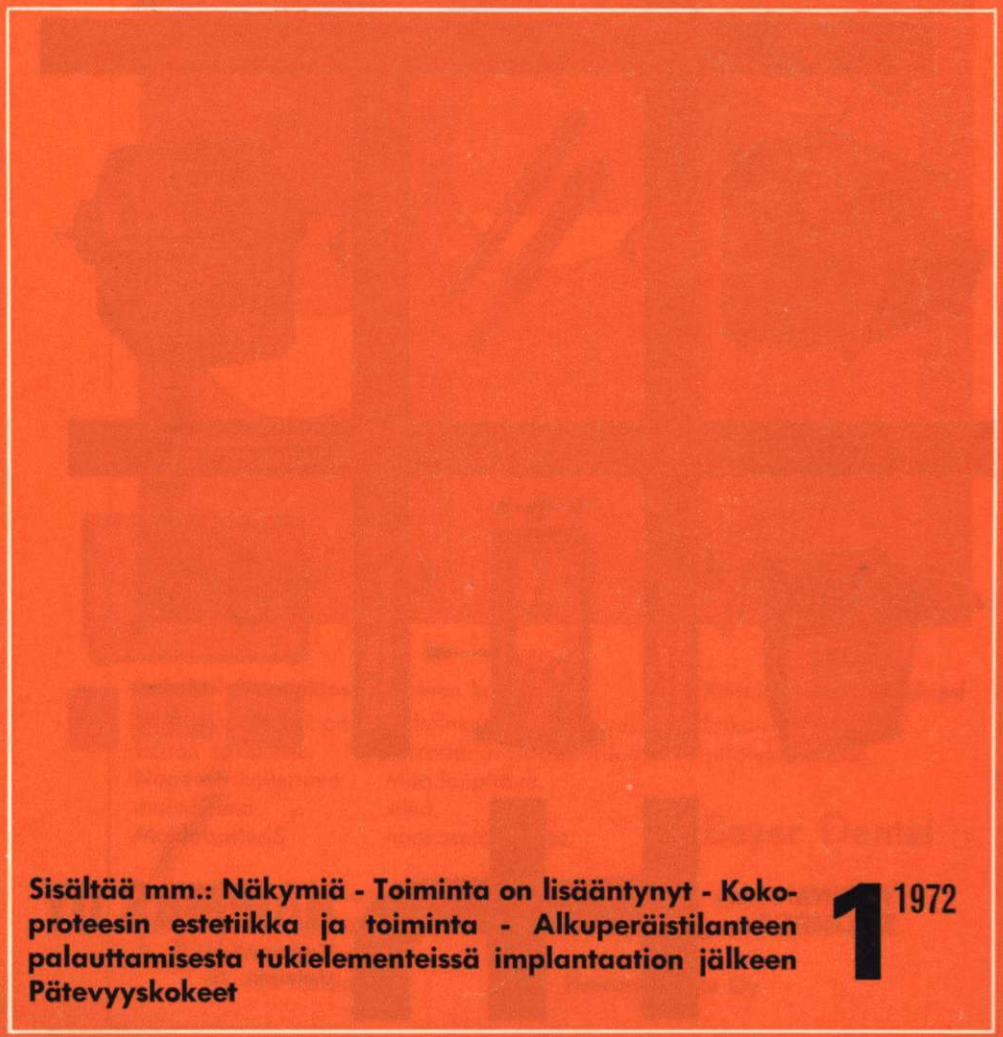

Sisältää mm.: Näkymiä - Toiminta on lisääntynyt - Kokoproteesin estetiikka ja toiminta - Alkuperäistilanteen palauttamisesta tukielementeissä implantaation jälkeen Pätevyyskokeet

1 1972

Maailmankuulua RECO-laatua

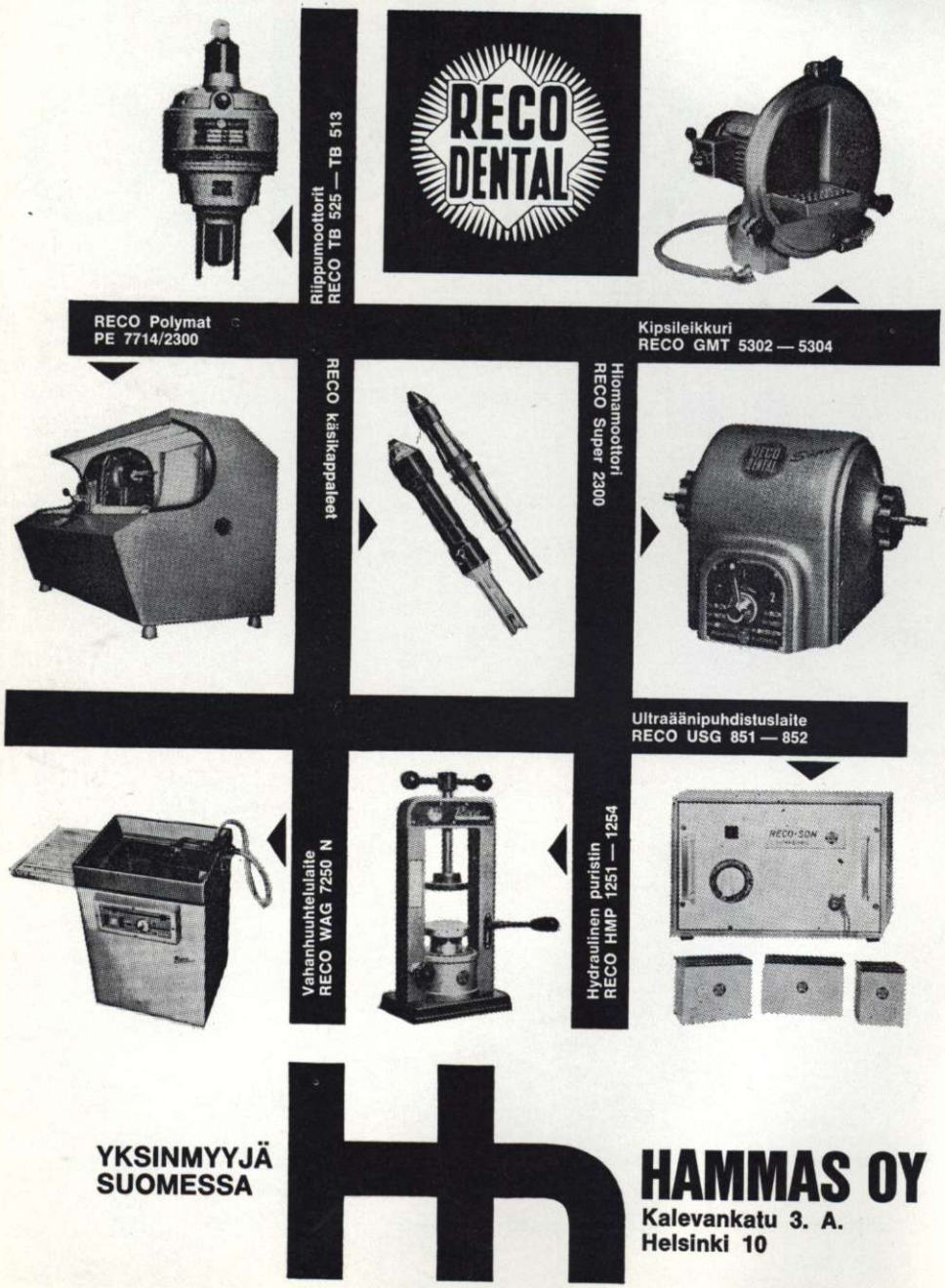

YKSINMYYJÄ SUOMESSA

HAMMAS OY
Kalevankatu 3. A.
Helsinki 10

Bayer kipsit

Moldabaster Moldano Moldaroc

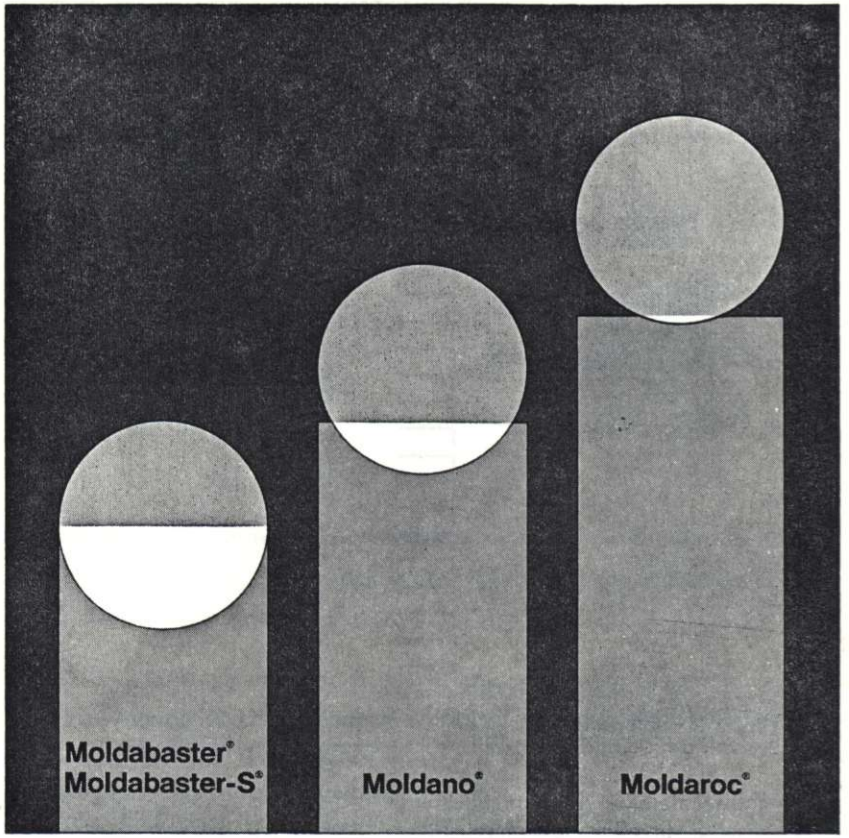

Erikoisalabasterikipsi
erityisesti Moldanoa varten sovellettu. Nopeasti kovettuva muunnelma Moldabaster-S

Sininen kovakipsi
Kolminkertainen kovuus verrattuna alabasterikipsiin. Muodonpitävä, sileä, huokoseton pinta.

Keltainen superkovakipsi
Erikoisesti inlay- ja siltatekniikkaan.

Bayer Dental

BAYER

Maahantuoja
BERNER OY
Et.ranta 4
Helsinki 13

Myynti
Oy Dentaldepot
ja
Hammasväline Oy

PIENEN PIENIÄ HIENOUKSIA SJÖDINGILTÄ

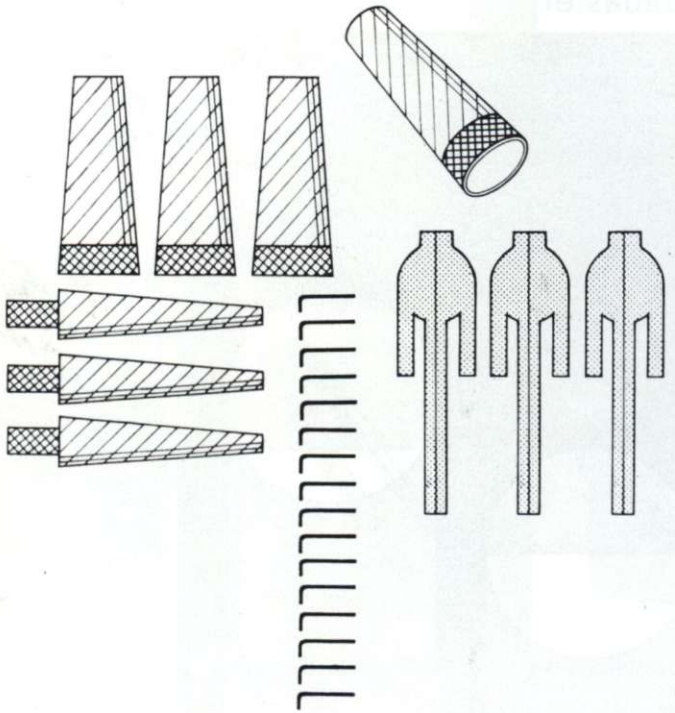

Pieniä todellisia hienouksia joita voitte valita Sjödingin kokoelmasta.

JS-mallisylintereillä voidaan yksinkertaisella tavalla, jäljennöksistä valmistaa irroitettavia malleja nastakruunuja varten.

JS-mallinasta on niklattu ettei se tarttuisi kipsiin, se on varustettu soikealla päällä sopiakseen myös kapeimpiinkin inkisiiveihin.

JS-pinledsnastat Pt-Ir tai No-Ox seoksista sopivat kaikkiin pinledskonstruktioihin..

Paksuudet: 0,75—0,65—0,55 mm
Pituudet: 4 ja 6 mm.

JS-Valunasta, paisuntasäiliöllä ja oikein mitoitetulla valukanavalla.

OY DENTALDEPOT AB

John Sjöding & Co
GÄRDSVÄGEN 2 171 52 SOLNA TEL 08/83 03 85

Biodent laatua!

Onko työnne tehty BIODENT tai BIOCRON hampailla?

ORIGINAL
Biodent

Biocron
Kunststoff
Frontzähne

Kun laboratorionne takaa tämän oheisilla takuuetiketeillä voitte olla varma, että olette saanut tilaamaanne proteettiseen työhön parasta mahdollista laatua.

BIODENT-laboratoriotakuu ei kuitenkaan ole vain laboratorion laatutyön merkki. Se korostaa samalla potilaallenne koko proteettisen työn korkeata tasoa!

Takuu-etikettejä toimittaa maksutta Oy Dentaldepot Ab.

DE TREY

De Trey
Wiesbaden

Suomessa:
OY DENTALDEPOT AB

LUXODENT VACUUM
NATURADENT VACUUM
LUXOPALIT CL KUNSTSTOFF
LUXOPAL CL KUNSTSTOFF
LUXOPAL KUNSTSTOFF

ZAHNFABRIK BAD NAUHEIM KG

ZAHN-FABRIKATION SEIT 1911

ZAHNFABRIK BAD NAUHEIM KG

Yksinmyyjä: **hammastarvike oy**

Arkadiankatu 12 B
00100 Helsinki 10
Puh. 49 74 77 — 49 07 40

RATIODENT — LABORMAT 12

KEITTÄÄ
12 kyvettiä auki samanaikaisesti

HUUHTELEE
12 kyvetinpuoliskoa yht'aikaa

POLYMERISOI
työnne haluamanne ajan

AUTOMAATTISESTI
kaikki ja aikaa säästäen

Oreve

KANNATTAA TUTUSTUA!

hammastarvike oy

Arkadiankatu 12 B 00100 Helsinki 10
Puh. 49 74 77 — 49 07 40

hammas teknikko

29. VUOSIKERTA 1. 1972

TOIMITUSKUNTA

Päätoimittaja Mauno Elomaa Os. Henrikintie 27 A 1, Helsinki 37 puh. 555 751

Jäsenet: E. O. Vuori, K. Tiainen ja Albert Herberz

Kirjoituksia lainattaessa on lähde mainittava.

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO — FINLANDS TANDTEKNIKER FÖRBUND r.y.
HELSINKI 10, Arkadiankatu 14 B 30.
Puh. 447 123, postisiirto 12690 —

Liiton puheenjohtaja
Usko Kari-Koskinen, Saaristonkatu 34 Hämeenlinna, puh. 22 487.

Liiton toiminnanjohtaja
Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1 Helsinki 37, puh. 555 751
Tavattavissa toimistossa maanantaisin klo 18—19.

Taloudenhoitaja
merkonomi Arto Salminen.

AVUSTUSKASSA Helsinki 37, Henrikintie 27 A 1. Postisiirtotili 16787.

Puheenjohtaja
Mauno Elomaa. Henrikintie 27 A 1, puh. 555 751.

Sihteeri
E. O. Vuori, Ulvilantie 23 D 46, puh. 551 814.

Avustuskassanhoitaja
I. Waarala, Mannerheimintie 19 A 3, puh. 493 535, kot. 493 331.

Näkymiä

Kuluva vuosi tulee olemaan työmarkkina-alojen neuvottelu- ja sopimusvuosi. Myöskin hammasteknillinen ala on kierroksessa mukana. Sen palkkasopimuskausi päättyy 31. 3. 1972 ja on se irtisanottu kuukautta aikaisemmin. Neuvottelujen kohteeksi tulee myöskin työehtosopimus, josta jo aikaisemminkin on ollut puhetta. Palkkasopimus on kuitenkin tärkein aihe neuvotella ja saada se ajan tasalle. Palkkasopimus ei kuitenkaan yksin ole ainoa tekijä, vaan olennaisesti siihen vaikuttaa myöskin työhinnasto. Sen korottamisen määrän ratkaisee lopullisesti palkankorotuksen vaatimukset ja mihin korotusmäärään neuvottelijat päätyvät. Hinnaston korottamisen ratkaiskoon puhtaasti laboratorion omistajat. Hinnaston korottamisessa ollaan hakoteillä silloin, kun kysytään tuotteen tilaajalta lupaa hintojen korottamiseen, toiseksi kun alistutaan hintojen alentamiseen eli myöntämään järjettömiä alennuksia, joka johtaa laboratorioiden väliseen hintakilpailuun ja kannattamattomuuteen. Tästä taasen on seurauksena, että hankitaan halpaa työvoimaa suoraan kadulta ja annetaan jonkinlaista pikaopetusta. Näin ammattitaso laskee, laboratorio saadaan jotenkuten kannattamaan ja varsinaisen koulutuksen saanut ammattimies saa etsiä uutta työpaikkaa tai aloittaa oman

laboratoriotoiminnan. Ammattitaidottoman henkilökunnan ottaminen on laajentunut luvattoman paljon. Tämän johdosta alamme henkilöstön vahvuus on lisääntynyt vaarallisen paljon. Se tulee ajankuvassa vielä kostautumaan, kuten aikoinaan yletön oppilaiden ottaminen, joista osa ei vieläkään ole saanut ammattipätevyyttä ja kyseenalaista on, saavatko he sitä. Edessä päin on se, että aputyövoiman ottamista on rajoitettava kuten oli laita oppilaiden ottamisessa, jonka määrän sinetöi laillistettujen hammasteknikkojen määrä laboratoriossa. Tällä hetkellä kiertää useampia hammasteknikkoja hakemassa työtä. Helsingistä ei löydy paikkoja ja olosuhteiden pakosta on erittäin vaikeata muuttaa muualle maahan, jossa jonkin verran on kysyntää. Ensi keväänä valmistuu Hammasteknikkokoulusta uusia teknikkoja, tämäkin on lisänä vaikeuttamassa työllisyystilannetta. Ratkaisevana tekijänä tässä olisi hinnaston tuntuva korottaminen ja toisena tolkuttomien alennusten myöntämisen lopettaminen, silloin olisi parempi mahdollisuus pitää palveluksessaan valmistuneita ammattimiehiä. Koska on olemassa hinnasto, on sitä myöskin noudatettava. Kilpailu hinnoista osoittaa selkärangan puutetta ja myöskin sitä, että työ ei ole hinnaston arvoista ja sen edellyttämää tasoa. Tähän tietenkin syyllistyy myöskin työn tilaaja, joka haluaa saada omaan pussiin mahdollisimman paljon. Sellainen ei ole rehtiä peliä, on ajateltava myöskin työntekijäpuolta eli lähimmäistä. Työntekijäpuolella on helpompaa, heillä ei ole niitä henkisiä rasituksia laboratorion hoidossa. Työntekijä saapuu ja lähtee ajallaan, mutta »johtaja» hän saa jatkaa edelleen, että saisi laboratorion kannattamaan, toisin sanoen ottamaan selkänahastaan kaiken mahdollisen irti. Palkkaneuvottelut alkavat ja sopimukseenkin on päästävä. Toivottavasti molemmilla osapuolilla on pitkäjännitteisyyttä ja kumpikin osapuoli ymmärtää toisiaan ja pääsevät kaikkia tyydyttävään sopimukseen.

— — —

Jatkokoulutusasiassakin on edessäpäin hyviä näkymiä. Tarpeelliset varat on myönnetty, huoneisto saatu ja korjaustyötkin saattavat alkaa milloin hyvänsä. Hyviä toiveita onkin, että syksyllä voi erikoishammasteknikoiksi aikovien koulutus päästä alkamaan. Aloittamisesta tiedoitetaan Liiton kirjeellä niille, jotka aikoinaan ilmoittivat haluavansa tulla jatkokurssille ja virallisesta ilmoittamisesta tietenkin huolehtii Hammasteknikkokoulu. Paljon on pyrkijöitä ja tulijoita. Millä tavalla heidät valitaan on täysin auki. Se olisi kyllä ajoissa ja hyvissä ajoin saatava →

ratkaistuksi, ettei se jäisi viime hetkeen ja siten vaikeuttaisi järjestelyjä. Asiat olisi syytä saada järjestykseen jo ennen kevään tuloa, sillä kuten tunnettua kesäaikaan on kaikki pysähdyksissä. On muistettava, että kurssiaika on sata työpäivää ja päästävä alkamaan heinä—elokuun vaihteessa päättyäkseen ennen joulua. Toivottavasti asiat menee tähän suuntaan.

TOIMINTA ON LISÄÄNTYNYT

Vuoden alkutahtien mentyä ohitse on ilolla voitu todeta mitenkä on tapahtunut kuin uusi herääminen. On ryhdytty ajattelemaan muutakin kuin pelkästään työntekoa. Työnteko ei yksistään rauhoita ihmisen mielialaa, se vaatii muutakin. Se vaatii rentoutumista ja stresseistä vapautumista. Kun saa itsensä laukaistuksi vapaaksi patoutuneista työtunnelmista ja tavallaan unohtamaan ne, on uusi maanantai kirkas kuin auringon nousu. Silloin on jälleen uusin vapautunein voimin hyvä aloittaa työpäivä. Tämä tuli selvästi esille Kajaanissa, jossa pidettiin Oulun seudun Hammasteknikkojen Seuran vuosikokous. Ohjelmassa oli muutakin kuin kokouksessa istumista ja tämä muu oli juuri sitä vapauttavan tunnelman luojaa. Kajaani tutkittiin ja katsottiin läpikotaisin. Esille tuli verrattoman selostajan Kuorikosken suusta Kajaanin historia sen alkulähteitä asti nykypäivään saakka, sen kehitys ja voisi sanoa vielä, sen nykyhetken kukoistus. Saunominen oli ylivetotilaisuus lauluineen ja riemuineen. Väliin mahtui yhteinen ruokailu ja hammastarvikeliikkeiden esiintyminen näyttelyillään ja loppuilta kuluikin sitten rattoisasti yhteisen karkelon parissa. Kajaanilaisten kolleegojen panos ja päivien järjestely oli täysosuma, sen tunnusti jokainen. Siinä eivät työasiat painaneet mieltä ja tällainen vapauttava tunnelma on juuri omiaan laukaisemaan väsyneen mielen. Mielenterveyden hoitamista jatketaan siellä päin edelleen. Ämmänsaari on nyt pääsiäisen jälkeen kohteena. Siellä pidetään Pohjoissuomen hammasteknikoille pilkkiongintakilpailut. On kuulemma puhdasta vettä ja saasteista vapaita kaloja. Kuka sitten saanee suurimman kalan, sen ehkä luemme seuraavasta lehdestä. Aloite ja suunnitelma oli tehty ja se sai myöskin innokkaan vastaanoton.

Muittenkin seurojen piirissä olisi hyvä tähdätä toimintaan, joka saa jäsenet mukaan, joka yhdistää ammattikuntaamme ja joka antaa tunteen siihen, että me tosiaan kuulumme yhteen ja samaan suureen perheeseen, jota rakennamme ja kehitämme voimakkaaksi perheeksi. Yhteistoiminta ja yhteistyö on kullan arvoinen asia, jota meidän jokaisen tulee vaalia ja siitä pitää kiinni. Se vaatii alueittain toiminnan miehiä ja heille kannattajia. Aloitepallo on heitetty. Ottakaa se kiinni ja aloittakaa seuratoiminta, se tulee kantamaan hyvää satoa ja antamaan toverillisen ja yhteenkuuluvaisuuden hengen ilman sivuvaikutteita. Asian puolesta on ryhdyttävä toimimaan, aloite on heitetty itsekullekin, ryhtykää siis toimimaan.

Kiitokset vielä, Oulun ja Kajaanin seudun kolleegat, hyvästä toiminnasta ja yhteishengestä sekä ystävällisyydestä.

M. Elomaa

Kokoproteesin estetiikka ja toiminta

Münsterin yliopiston hammaslääketieteellisen osaston poliklinikka,
prof. tri R. Marxkofs

Jatkoa

Edellämainitut arvot koskevat hampaiden kauloja. Hampaan labialipinnat sijaitsevat keskimäärin 1,5 mm ± 1,5 mm ulospäin hampaan kaulasta (Gehrken mukaan). Tästä voidaan päätellä, että alveoolijatkeen vestibulaaripinta samoin kuin hampaiden vestibulaaripinnat sijaitsevat periferiassa enemmän tai vähemmän kaarevalla ympyrän kaarella. Samaan tilanteeseen on ehdottomasti pyrittävä proteesia asetettaessa. Katso kuvia 11 a ja 11 b. Kuva 11 c esittää väärin konstruoitua proteesia. Seurauksena on huulen yläosan tarpeeton eteenpäin työntyminen jotavastoin huulen punaosa painuu sisäänpäin. Esteettisesti epäonnistunut lopputulos.

Etuhampaiden statiikka

Funktioreunasta etuhammasalueella on sanottava, että proteesiaineen on korvattava alveoolijatkeessa tapahtunut häviö. Kauan aikaa hampaattomana olleessa tapauksessa siis etualue on paksu — vastapoistetussa ohut. Mitä tulee etuhampaiden statiikkaan, asetetaan ne vastapoistetussa tapauksessa luonnollisesti kristalle, mutta voimakkaasti resorboituneessa tapauksessa ne on asetettava kristan e t e e n, miten paljon, se riippuu kussakin tapauksessa tietysti resorbtioasteesta. (Kuva 13.)

MYYTÄVÄNÄ

Asunto-osake 38 m², 2 h+kk+kh. Lahdessa keskikaupungilla. Lisäksi sterilisaattori ja riippumoottoreita, olleet käytössä 5 v. Lisäksi etu- ja takahampaita. Läh. Aira Lindberg, puh. Lahti 90-24 659.

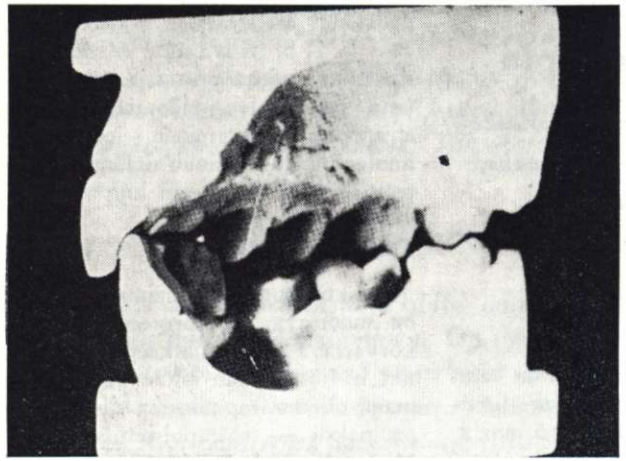

Kuva 11 a
Alveolijatke ja etuhampaiden labialipinta keskinäisessä suhteessa.

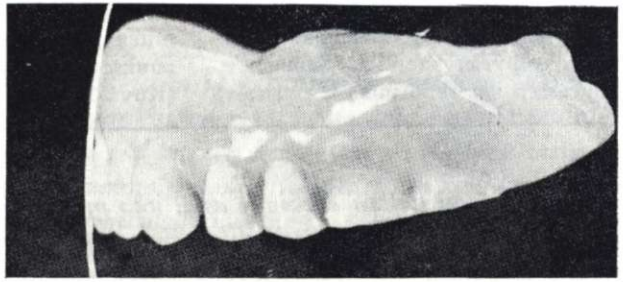

Kuva 11 b
Hyvin toistettu tilanne asettelussa.

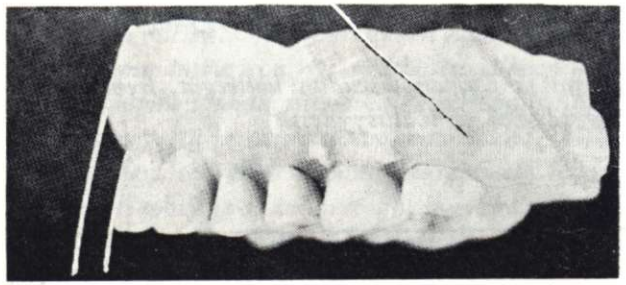

Kuva 11 c
Epäonnistunut alkuperäistilanteen palautusyritys.

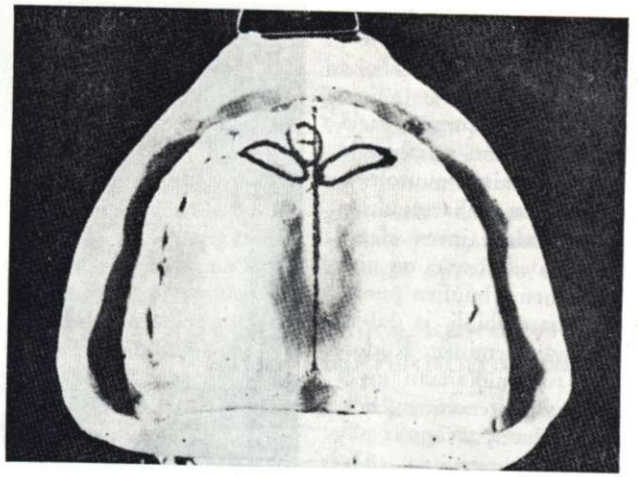

Kuva 12
Ienpoimujen muoto muutaman viikon kuluttua etuhampaiden poiston jälkeen.

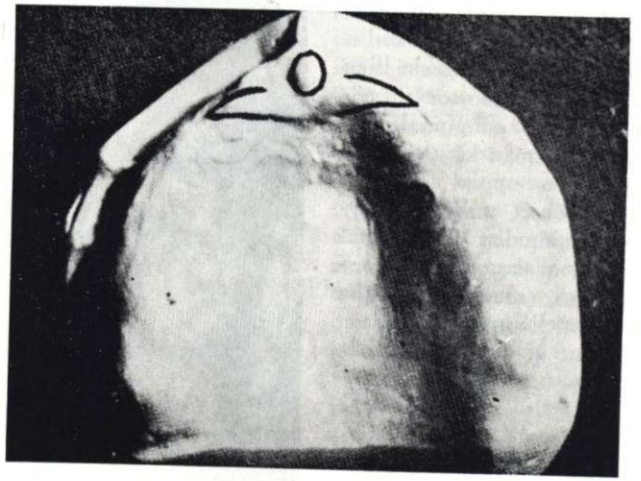

Kuva 13
Esimerkki voimakkaasti resorboituneesta alveoolijatkeesta.

→

Vanhuuden aiheuttamat muutokset, jotka eivät ole yhteydessä hampaiden menetykseen

Vaikka kaikki omat hampaat vielä olisivat tallella, tapahtuu suualueella vanhuuden aiheuttamia muutoksia. Näistä mainittakoon lihastonuksen aleneminen sekä kudospaineen aleneminen. Seurauksena edellisestä on suupielien »roikkuminen», huulien punan heikkeneminen, nasolabiali ja labiomentali-poimun syveneminen. Kudosten höltyminen tuo mukanaan myös ylähuulen tavallaan pitenemisen, mistä johtuu, että ylähampaat eivät näy yhtä paljon kuin nuorempana. Alahampaat taasen tulevat entistä enemmän esille. (Vertaa kuvia 14 ja 15.) Vanhuuden aiheuttamia muutoksia pehmeissä kudoksissa ei juuri voida kompensoida proteettisin menetelmin. Tämä toteamus on mielestämme merkittävä, sillä useasti yritetään korjata ryppyjä paksuntamalla ienosaa mahdottomuuksiin saakka tai korottaa purentaa yli sallitun rajan, jotta ylähampaat tulisivat enemmän esille. Tällainen proteesi on ensinnäkin liian silmiinpistävän ja luonnottoman näköinen ja toiseksi toiminnallisesti enemmän tai vähemmän käyttökelvoton. Meidän tulee oppia vetämään oikeat johtopäätökset milloin kysymyksessä on vanhuuden aiheuttamat muutokset, milloin hampaiden poistosta aiheutuneet muutokset, jotka ovat proteettisesti kompensoitavissa.

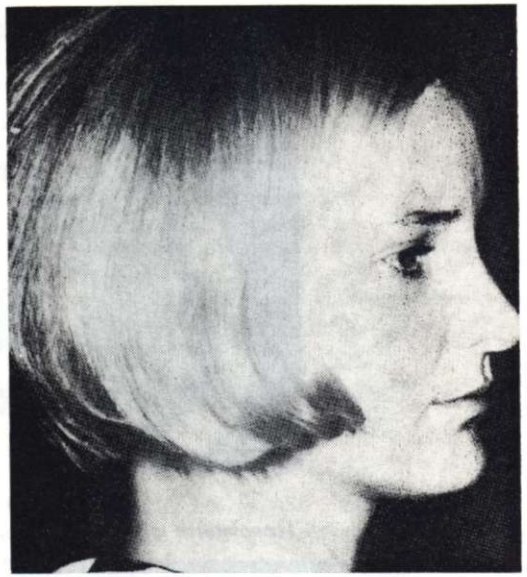

Kuva 14
Nuorella ihmisellä suupielet pysyvät lihaksiston ansiosta tasapainossa.

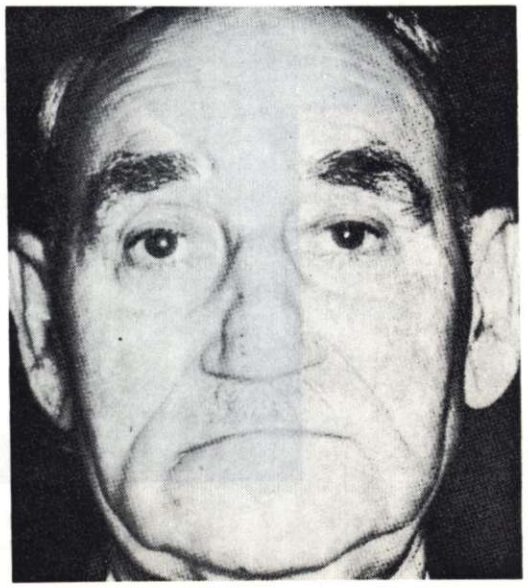

Kuva 15.
Vanhempi henkilö, jolla omat hampaat miltei kokonaisuudessaan vielä ovat tallella. Lihastonuksen alenemisesta johtuen suupielet laskevat »roikkuvaan» asentoon.

Hammasproteesin avulla on korjattavissa ainoastaan muutokset jotka aiheutuvat hampaiden menetyksestä. Vanhukselle ei voida palauttaa huulien täyteläisyyttä, joka hänellä joskus nuoruudessa on ollut. Meidän mahdollisuutemme supistuvat siihen, että voimme tehdä 70 vuotiaasta hampaattomasta potilaasta 70 vuotiaan hampaallisen. Mahdollisuutemme riittävät toisaalta myös 30 vuotiaan hampaattoman potilaan saattamiseen jälleen 30 vuotiaan näköiseksi, jolla on hampaat. Toisin sanoen meidän tulee säilyttää kullekin ikäryhmälle tyypillisen kasvoilmeen.

Myös asentovirheet jäljiteltävä

Omassa purennassa esiintyvät hampaiden asentomuutokset, jotka kuuluvat niinikään vaikuttavan potilaan ulkonäköön ja »tyyppiin» tulisi myös jäljitellä tulevassa proteesissa, joskin lievemmässä muodossa. Diastemat, hammaskaulojen paljastuminen, määrätynlainen eri hampaiden eriväri-syys, paikat yms. kuuluvat kiinteästi vanhenevan ihmisen hampaiston olemukseen, miksi emme voisi säilyttää valmistettavassa proteesissakin samoja »luonteenominaisuuksia»?

Käännös: *Das Dental Labor* N:o 9, 1971.

Jäsenmaksuista huomautus

. . . jäsen ja avustuskassan maksut!

Mikä, kuka on hammasteknikkomestari?

Koska liiton vuosikokouksessa käyty keskustelu ei antanut täyttä selvyyttä siitä, mikä on hammasteknikkomestarin asema nyt ja tulevaisuudessa, niin pyydän näin ammattilehtemme palstalla tehdä asiasta kyselyn ja pyydän, että niin liiton puheenjohtaja kuin mestarien puheenjohtajakin antaisivat vastauksensa.

Tietojeni mukaan käsi- ja pienteollisuusliiton hyväksymiä mestareita on n. 5 % teknikkokunnasta. Koska mestareita on näin vähän eikä asian johdosta ole tehty mitään julkista selostetta, niin herää tunne, että onko kyseessä jokin salaseura, johon ei kaikilla ole mahdollisuutta liittyä. Miten pääsee mukaan tähän yhdistykseen? Onko sääntöjä? Kun alamme koulutusohjelmassa puhutaan mestareista, niin herää kysymys, mikä on mestarin virallinen asema hammasteknikkolakiin nähden nyt ja tulevaisuudessa? Tullaanko mestaritutkinto virallistamaan? Kyselyn tekijää huolestuttaa nykyinen tilanne. On ilmeisesti ammattikunnassamme voimia, jotka jollakin tavoin toimivat toisiaan vastaan. Jos ei suoranaisesti vastaan niin kuitenkin jonkun kolmannen voiman tukemana. Eikö Liiton asemaa ja jäsenkuntaa kyllin arvosteta?

Edellä esitettyihin kysymyksiin toivoisin vastaustanne lehtemme palstalla, toivoo nimimerkki *Duunari*.

Hammasteknikko-oppilaiden

pätevyyskokeet

Lääkintöhallitus on määrännyt toimeenpantavaksi pätevyyskokeet hammasteknikko-oppilaille elokuun 7. ja 12. päivien aikana 1972 Helsingissä.

Näihin kokeisiin haluavien on huhtikuun 30 päivään 1972 mennessä lähetettävä hakemuksensa tutkijalautakunnan sihteerille. os. Hammasteknikko Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1, Hki 37.

Mukaan on liitettävä: virkatodistus tai siviilirekisteriote, oikeaksi todistetut jäljennökset käydyiltä kursseilta, työtodistukset, joista käy ilmi oppiajan pituus, todistus nykyisestä työpaikasta sekä selvitys asevelvollisuuden suoritusajasta.

Huomautamme, että oppiajan täytyy olla vähintään 4 vuotta (48 kk), asevelvollisuus- ja sotaväessäoloaikaa ei oteta huomioon.

Valituksi tulleille ilmoitetaan hyvissä ajoin hyväksymisestä, tarvittavista työvälineistä ja -aineista sekä kokeiden tarkemmasta alkamisajasta ja -paikasta.

Hakijan nimi ja tarkka postiosoite on myöskin esiinnyttävä hakupapereissa.

Helsingissä, maaliskuun 12 päivänä 1972

LÄÄKINTÖHALLITUKSEN ASETTAMA HAMMASTEKNIKKOJEN PÄTEVYYSTUTKIJALAUTAKUNTA

Alkuperäistilanteen palauttamista tukielementeissä implantaattion jälkeen

Hammaslääkäri Werner Lutz Koch, Liebenau/Hannover
Tekn. suoritus: *Hammaslaboratorio Kröly (Roland Kretzschmar), Hannover*

Tunnemme parodontaliset probleemat sekä tiedämme parodontalisesta sairaudesta. Oletettavasti emme ole tekemisissä määrättyjen bakteerien eikä viruksien aiheuttamasta infektiosta, — kuitenkin tapahtuu implantaattien välittömässä läheisyydessä patologisiin muutoksiin johtuvia ilmiöitä. Puuttumatta lähemmin yksityiskohtaisesti tämän sairaustilan syntyyn voin kuitenkin monivuotisen kokemukseni perusteella implantologian alalla todeta, että pääasiallinen pulma, — muutokset implantaattialueella, — on ratkaistavissa eri elementit yhdistävällä tukirakenteella, jolloin olen saavuttanut pitkäaikaisia kestäviä tuloksia. Käsitykseni mukaan hyvä tulos ei yksinomaan riipu konstruktioista tai lehti-implantaattien valmistamiseen käytetystä metalliseoksen kokoomuksesta. Niinikään kirurgisessa vaiheessa käytetty operaattiotekniikka ei mielestäni ole ratkaiseva. Kahden vuoden aikana suorittamistani 350 lehti-implantaattityöstä 5 epäonnistunutta tapausta ovat selvästi osoittaneet oikeaksi Tri Linkow'in (New York) teorian, että implantaattipilareiden varaan konstruoitu proteettinen ratkaisu on täysin mahdollinen, pitkäikäinen ratkaisu.

Tunnettu tosiasiahan on, että puremisvaiheiden aikana vaikuttavat voimat kohdistuvat voimakkaimmin yksinäisiin implantaattipilareihin, — rasitus on aivan toista luokkaa kuin täyshampaallisessa suussa. Niinpä me voimme asettaa kaksi perusvaatimusta implantologiseen proteesiratkaisuun nähden:

1) Implantaattiin kohdistuva rasitus oltava mahdollisimman pieni.

2) Proteettinen pakkoliike saa kohdistua lepotilasta ainoastaan yhteen suuntaan.

Implantoimalla tukikeskuksia voimme aikaansaada 6-pilarisia ratkaisuja käyttäen edulliset rasitusolosuhteet lopullista proteesityötä ajatellen, jolloin lopputuloksena on toiminnallisesti oikea, biostaattisesti tasapainoinen purentaelin.

Erikoinen jännityksetön implantaattitekniikka

On otettava huomioon se tosiasia, että ulkopuolinen proteesikonstruktio joutuu lepäämään leukaluuhun kiinteästi implantoitujen pilareiden varassa, joten täysin samanlaisia olosuhteita kuin esimerkiksi omien hampaiden fysiologinen liikkuvuus, ei enää ole mahdollista saavuttaa.

Jotta olisi käynyt mahdolliseksi tarkkailla jäykästi tuetun konstruktion sovellutusta implantaattipilareiden varaan rakennetussa työssä, varustin kiinteät pilarit kierteillä. Tämä siksi, että olisi mahdollista irroittaa ulkopuolinen osa ja tarkastaa implantaattien liikkuvuutta. Tällöin oli myös mahdollista keskeyttää lyhytaikaisesti pilareihin kohdistuva rasitus.

Kierteillä varustetut pilarit tekevät mahdolliseksi tarkan siirtosysteemin työvaiheiden aikana, — erittäin suuri tarkkuus jännitystilojen välttämiseksi työn sisä- ja ulkorakenteen välillä.

→

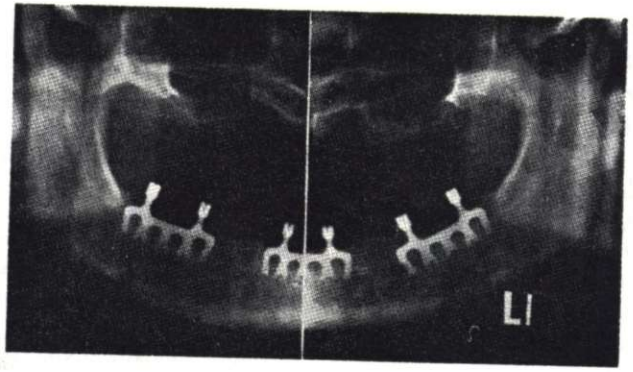

Kuva 1

Kun molemmat implantaatit olivat bilateralisesti paikoillaan luottamukseni lehti-implantaattiin kasvoi entisestään ja poistin 43 33 sekä implantoin välittömästi 43 ja 33 alueelle.

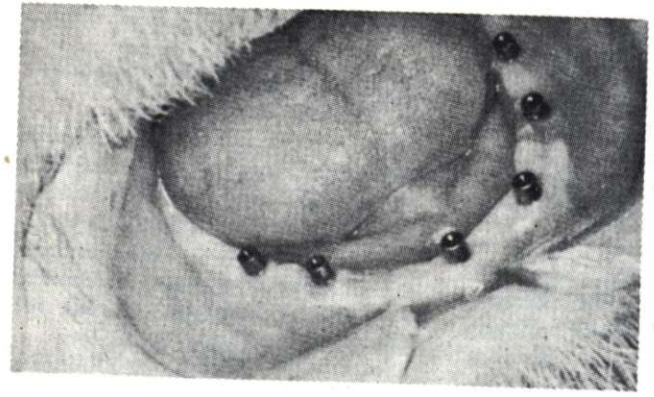

Kuva 2a

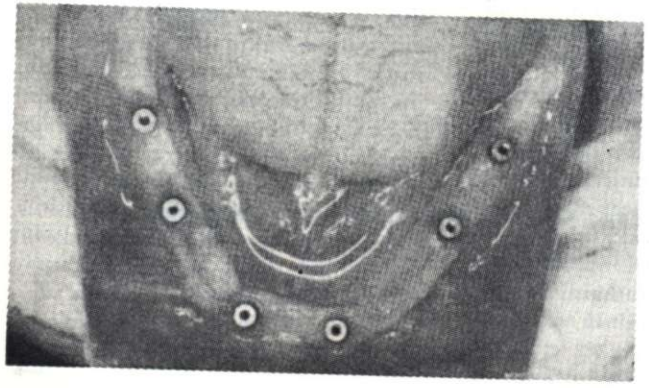

Kuva 2b

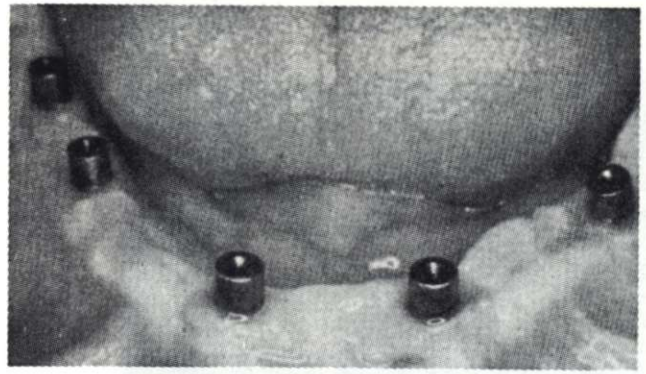

Kuva 2c

Kuvat 2 a, b, c. Proteettinen lähtökohta sen jälkeen kun 6 tukikeskusta oli implantoitu paikoilleen.

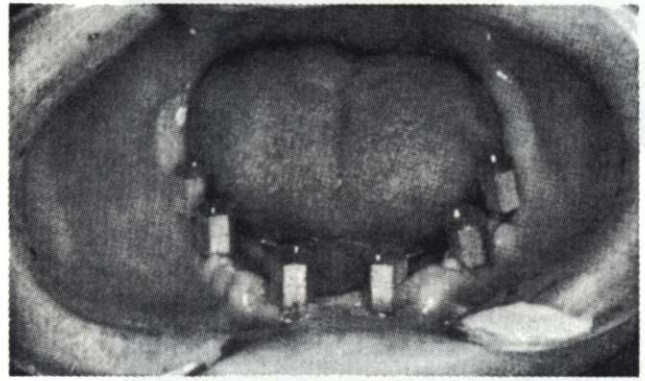

Kuva 3

Implantaattipilareihin kiinnitettävät, kierteillä varustetut siirtokapat paikoillaan. Nämä tarkkuus-siirtosysteemin osat takaavat 100-»:sesti, että asentovirheistä säästytään.

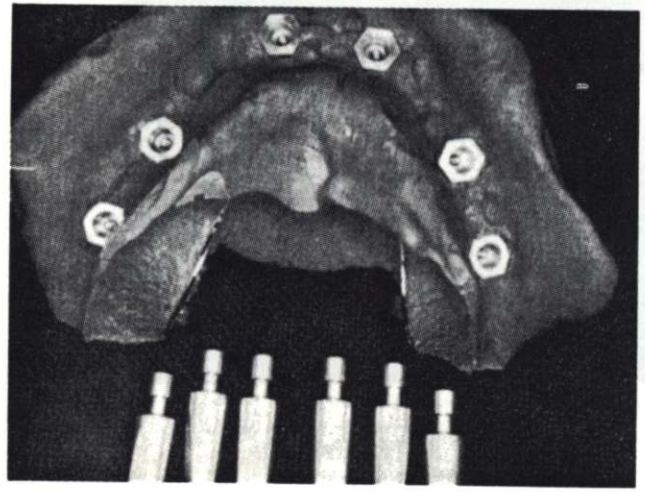

Kuva 4

Impregum-jäljennös kappoineen. Pilarit vielä kiinnittämättä.

Lähtökohtatilanne sekä tukikeskukset

Kuva 5
Siirtosysteemi kokonaisuutena jäljennöksessä.

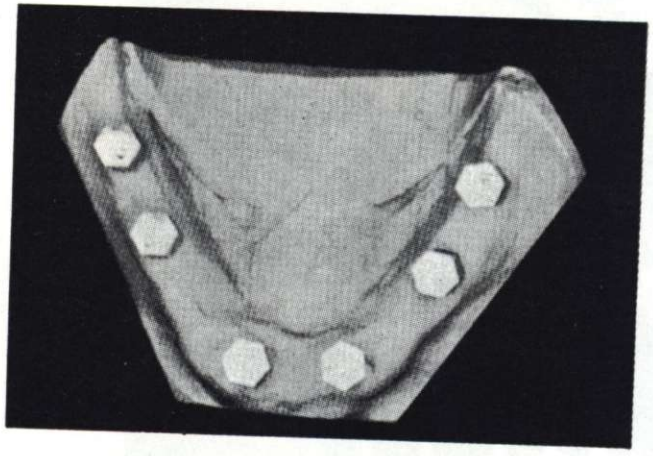

Kuva 6
Valmis malli, jossa siirtokapat vielä avaamattomina.

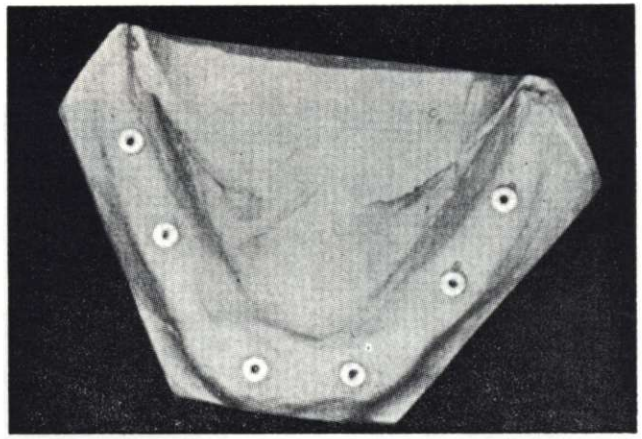

Kuva 7
Malli metallipilareineen. Tilanne suussa toistettu täsmälleen mallilla; edellytykset tarkkuustekniikalle mitä parhaimmat.

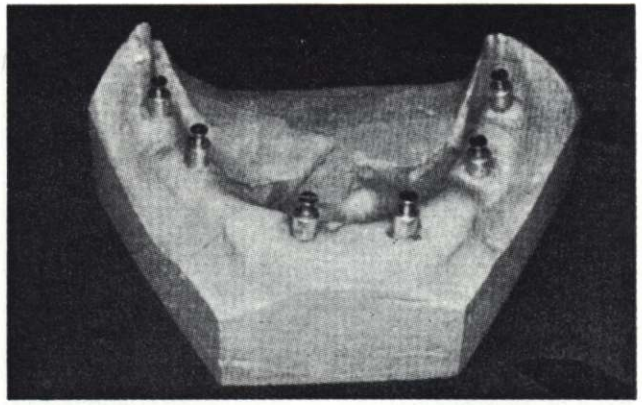

Kuva 8
Titani-metalliset alkuperäisruuvit asetettu paikalleen siirtopilareihin. Pilarit kierteineen tekevät mahdolliseksi ulkopuolisen laitteen irroittamisen tarpeen vaatiessa, jolloin voidaan tarkastaa implantoidun osan kunto.

→

Jännityksettömäksi konsturoitu sisä- ja ulkopuolinen rakenne

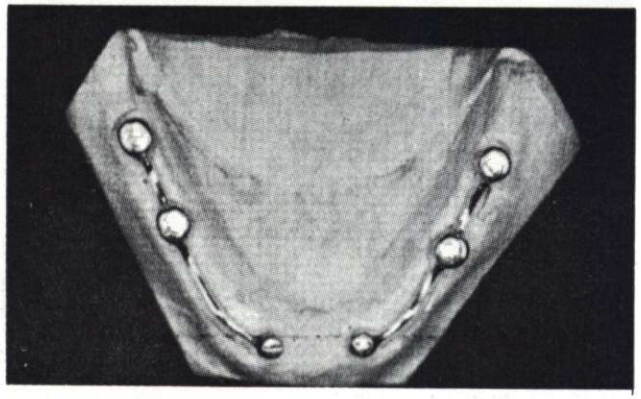

Kuva 9
Proteettinen suunnittelu vastaa jäykkää rakennetta. Täydellinen pilari-integraattio saavutetaan kun kokonaisuus on yhtenä jäykkänä blokkina.

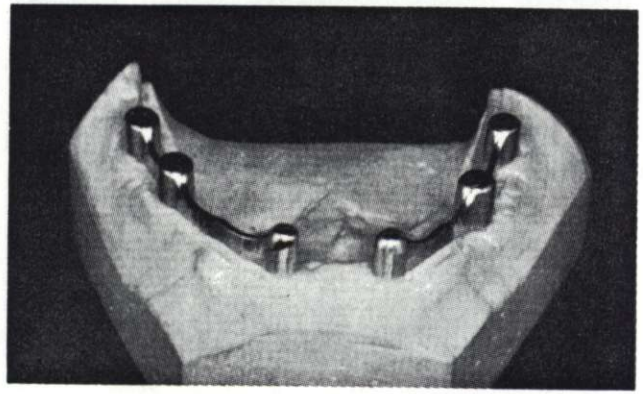

Kuva 10
Kuusi sisäteleskooppikruunua yhdistetty keskenään 43, 46, 47, 33, 36 ja 37, samoin epäsuorasti implantaattirunkoon 43 ja 33 alueella. Mallilla ruuvattu kiinni siirtokappoihin.

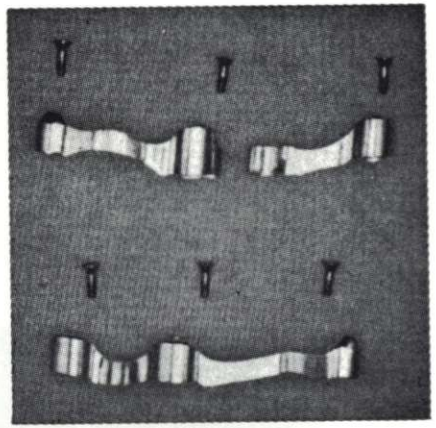

Kuva 11
Vasemmalla puolella ei ollut mahdollista aikaansaada yhdensuuntaisuutta ilman teleskooppirakennetta keskimmäisen implantaattipilarin kohdalla. Täten taattiin jännityksetön konstruktio. Titaani-ruuvi kiinnittää molemmat osat pilariin.

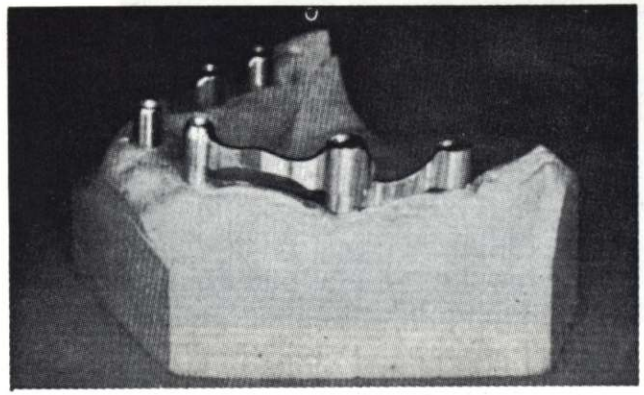

Kuva 12
Teleskooppiosa on osittain toisen osan sisällä.

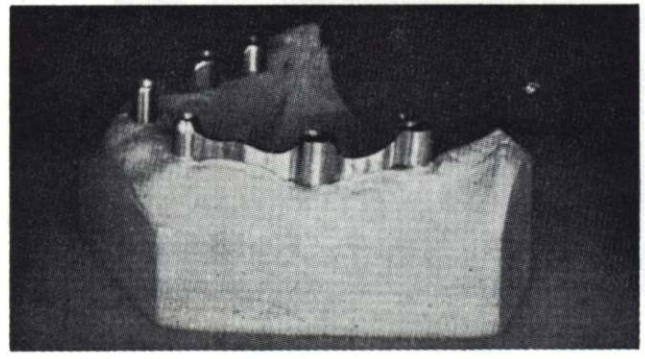

Kuva 13
Horisontaalisesti erilaiset, vastakkaiset puoliskot yhdistää toisiinsa freesattu kisko. Proteettisesti kysymyksessä on irroitettava silta. Kuva esittää tilannetta ennen viimeistä sovitusta.

→

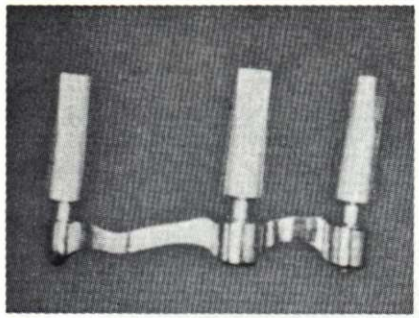

Kuva 14
Freesattu kiskorakenne siirtopilareineen ennen sovittamista kaksoisjäljennökseen.

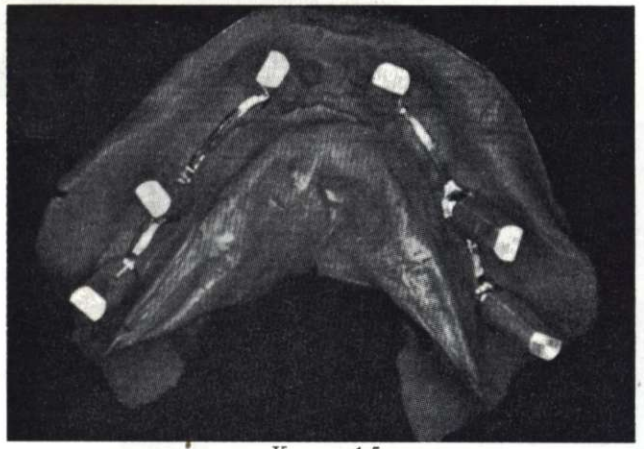

Kuva 15
Vaadittava kaksoisjäljennös infrarakenteineen ja siirtosysteemeineen.

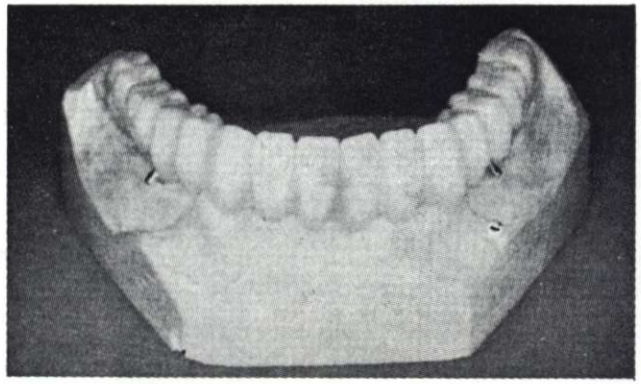

Kuva 16
Valmis irroitettava silta mallilla.

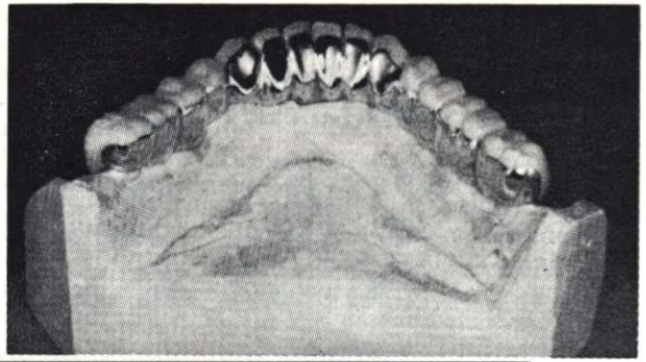

Kuva 17
Tässä tapauksessa menetelmä: posliinin päällepoltto kullalle.

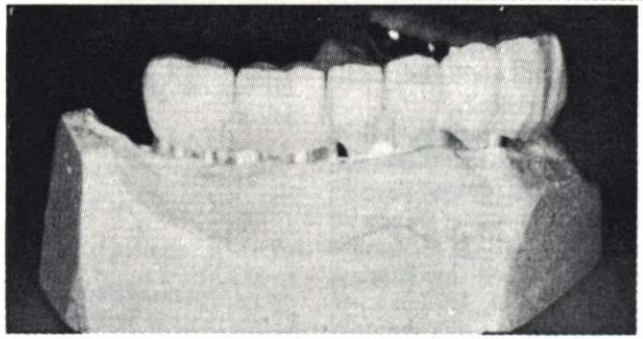

Kuva 18
Perusrakenteen muodostavat 6 teleskooppikruunua, implantaattipilareiden varassa, yhdistettynä freesatuilla kiskoilla. Tarkkuustekniikan täydentää irroitettava silta. Toimintaa voidaan tarkastaa mallilla, joten voidaan pitää mahdottomana implantaattikeskusten höltymistä.

Kuva 19
Irroitettava silta metallin puolelta katsottuna.

Jatk. seur. no:ssa

Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n avustuskassan toimintakertomus vuodelta 1971

Päättynyt 21. toimintakausi on ollut suhteellisen vilkas. Avustusmaksuja on suoritettu niin runsaasti, että tilinpäätös osoittaa alijäämää. Kaikki avustusanomukset on hyväksytty asiallisina ja lääkärintodistuksiin perustuvina. Ylimääräisiin avustuksiin varattua määrärahaa ei ole tarvinnut käyttää, sillä vanhempi polvi, joka erityisesti voi niistä päästä osallisiksi, on ilmeisesti pysynyt terveenä.

Mennyt vuosi oli viimeinen, jolloin kassa toimi vanhojen sääntöjen mukaan. Viime kassankokouksen päätöksen perusteella on uudet muutetut säännöt esitetty sosiaali- ja terveysministeriölle, jossa ne on hyväksytty. Ne ovat voimassa 1. 1. 1972 lähtien. Uudet säännöt eivät aiheuta muutoksia kassan toimintaan.

Kassan hallinto on päättyneen vuoden aikana ollut pöytäkirjojen mukaan seuraava:

Hallitus

Varsinaiset jäsenet: Mauno Elomaa, puheenjohtaja, Erkki Lappi, varapuheenjohtaja, Ilmari Waarala, avustuskassan hoitaja, Erkki Olavi Vuori, sihteeri, sekä varajäsen: Lars Nordberg.

Kokoukset

Avustuskassan varsinainen kokous pidettiin Helsingissä tammikuun 31 päivänä 1971. Kokouksessa oli läsnä 17 jäsentä. Hallitus on kokoontunut 7 kertaa ja pöytäkirjoissa on 67 pykälää. Hallituksen kokoukset on pidetty Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n huoneistossa.

Avustuskassojen Yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa Helsingissä 8. 5. 1971 edusti kassaa Mauno Elomaa.

Tilintarkastajat

Ekonomi R. Hellén ja hallintonotaari J. Waire ovat suorittaneet kassan tilien ja hallinnon tarkastuksen antaen siitä oman erillisen lausunnon.

Jäsenistö

Kuluneen toimintakauden lopussa oli kassan jäsenmäärä 183 henkilöä, joista

A 1-luokkaan kuuluvia		63
A 2-	»	14
B 1-	»	82
B 2-	»	14
		173
Hautausavustus-osalta		10
	Yhteensä	183

Luokkiin A 1 ja A 2 kuuluvat toisen palveluksessa olevat ja luokkiin B 1 ja B 2 työhuoneen omistavat henkilöt.

Kassasta on eronnut kuoleman kautta 2 jäsentä. Luokkasiirtoja on ollut 5 ja uusia jäseniä on liittynyt 5.

Jäsenmaksut on peritty varsinaisen kokouksen päätöksen mukaan kerran vuodessa postisiirtotilin välityksellä. Jäsenmaksuja on kertynyt 3.983,55 mk.

Avustukset

Avustusmaksuja on suoritettu sairausavustuksina mk 2.455,— ja hautausavustuksina mk 2.400,—. Korvattuja sairauspäiviä on ollut 262. Yhteensä avustusmaksuja on suoritettu mk 4.855,—.

Talous

Kassan taloudellinen asema ja tilikauden tulos selviävät liitteenä olevista taseista. Tilinpäätöksen osoittama alijäämä mk 998,99 ehdotetaan peitettäväksi sääntöjen perusteella lisäavustusrahaston varoista.

Lisäksi hallitus ehdottaa lisäavustusrahaston varoista erotettavaksi mk 4.000,— vuoden 1972 ylimääräisiä avustuksia varten. Näistä voivat sääntöjen 17 §:n mukaisesti päästä osallisiksi sairausavustuksen tarpeessa olevat kassan jäsenet.

Oy Dentaldepot Ab on lahjoittanut kassalle mk 200,—.

Rahastot

Avustuskassan rahastot ovat edellämainitun alijäämän peittämisen jälkeen seuraavat:

vararahasto	mk	3.616,73
lisäavustusrahasto ...	»	16.308,67
Yhteensä	mk	19.925,40

Toivomuksena Suomen Hammasteknikkojen Liiton jäsenille esitämme, että he entistä runsaammin liittyisivät omaan Avustuskassaansa ja siten aivan huomaamatta tulisivat auttaneeksi ammattiveljiään. Samalla he lisäisivät omaa turvallisuuttaan mahdollisten sairauspäivien varalta.

Helsingissä 27. helmikuuta 1972.

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO r.y:n

Avustuskassa

Hallitus:

Mauno Elomaa puheenjohtaja	*Erkki Lappi* varapuh.joht.
Ilmari Waarala Avustuskass. hoit.	*E. O. Vuori* sihteeri

Merkki mainoksena

Oheisen mallin mukaista laattaa saa tilata Liitolta hintaan à 6:—. Tarkoituksena on käyttää laattaa kirjelomakkeissa, kirjekuorissa ja käyntikorteissa ym. Lisäksi voi tekstissä olla maininta Suomen Hammasteknikkojen Liiton jäsen. Tilatessa laattaa lähetetään postiennakolla.

»HAMMASTEKNIKKO» -lehden seuraava numero ilmestyy *kesäkuun puolessa välissä.* Tähän numeroon aiottu aineisto pitää olla toimituksessa *toukokuun 15 p:ään mennessä.*

T o i m i t u s

MERKKIVUOSIA

60 VUOTTA täyttää 16. 3. EHT Kaarlo Manninen, Mikkelissä.

50 VUOTTA täyttää 25. 3. EHT Antero Sahlsten, Turussa.

50 VUOTTA täyttää 30. 3. EHT Veikko Kallinen, Oulussa.

50 VUOTTA täyttää 6. 4. Björn Nylander, Raahessa.

60 VUOTTA täyttää 3. 5. EHT Unto Maaniemi, Helsingissä.

50 VUOTTA täyttää 26. 5. EHT Kalevi Enqvist, Helsingissä.

Onnen täyteisiä vuosia, tuoksuvia ruusuja ja helmeilevä shamppanja rikastuttakoon merkkipäivääänne!

Onneksi olkoon! SHL

NÄITÄ KEHUTAAN — KÄYTÄ SINÄKIN

- **VITA OPAKER** — kestävä peite kultaan.
- **VITA VMK 68** — entistä parempi päällepolttomassa kultaan
- **VITADUR S** — entistä parempi A_2 O_3 — vahvisteinen huippuluja hammasposliini — A_2 O_3 — profiileilla siltojakin
- **VITA COMPACT** — loistava kruunu- ja silta-aine akryylistä painepolymerointi-tekniikkaan
- **VITA SUULUSIKAT** — kertakäyttöiset — jokaiselle potilaalle puhdas lusikka — ilman putsausta — 12 eri mallia ja kokoa

YKSINMYYNTI:

VEIKKO AUER

PUH. 14 213 — VUORIK. 22 A — HELSINKI 10

TYÖVOIMAA TARVITSEVILLE

Hammasteknikkokoulusta valmistuu toukokuun lopussa uusia hammasteknikkoja, jotka tarvitsevat työpaikan. Lisäksi on muutamia jo valmiita miehiä työpaikan tarpeessa.
Työvoimaa tarvitsevat, ottakaa yhteys Suomen Hammasteknikkojen Liiton toiminnanjohtajaan, jolta saatte lähempiä tietoja työtä hakevista. Työpaikkaa hakevat, pitäkää jatkuvaa yhteyttä Liittoon.

HUOMIOITAVAA

Oletko muistanut suorittaa jäsenmaksusi. Sinulle lähetetty jäsenmaksukortti on voinut unohtua laatikkoosi ja jäädä sinne. Ota se sieltä ja suorita maksuvelvollisuutesi ensitilassa.

Oletko huomioinut, että Liitolla on sairausavustuskassa. Sairaus tulee yllättäen ja se vaatii paljon taloudellisia uhrauksia. Kassan jäsenyys on apuna ja se osaltaan vähentää sairauden viemiä varoja, saathan sieltä sairauspäiviltä korvausta.

Liity siis kassan jäseneksi, osoitteen näet sivulta 8.

HAMMASVÄLINE OY

Helsinki, 10, Keskusk. 8, puh. 12 623
Turku, Aurakatu 8, puh. 27 921

Hammasväline Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa tänään on päätetty:

1. Yhtiön osakkeiden nimellisarvo muutetaan 2,50 markasta 30 markkaan siten, että kymmentä 2,50 markan nimellisarvoista osaketta vastaan annetaan yksi uusi 30 markan nimellisarvoinen osake sekä siirretään vararahastosta osakepääomaan 5 markkaa osaketta (10 entistä osaketta) kohden.

   Niillä osakkailla, joiden osakkeiden lukumäärä ei ole kymmenellä jaollinen, on mahdollisuus joko myydä kymmenellä jaollisen luvun ylittävä määrä osakkeita hintaan 2,50 markkaa/kappale tai ostaa tarvittava lisäosakemäärä vanhoja osakkeita hintaan 3 markkaa/kappale. Siirtoleimaveron maksaa Hammasväline Oy

2. Yhtiön osakepääoma korotetaan 270.000 markasta 540.000 markkaan antamalla 9000 kpl uusia nimetylle henkilölle asetettuja 30 markan nimellisarvoisia osakkeita.

Osakkeiden merkintäoikeus on jokaisella vanhalla osakkaalla siten, että yhtä 30 markan nimellisarvoista vanhaa osaketta vastaan saa merkitä yhden uuden 30 markan nimellisarvoisen osakkeen hintaan 28 markkaa. Erotus 2 markkaa siirretään vararahastosta osakepääomaan. Henkilöille tai yhteisöille, joilla ennestään ei ole yhtiön osakkeita, tarjotaan uusia osakkeita hintaan 30 markkaa/kappale. Hallitus hyväksyy osakemerkinnät. Uudet osakkeet oikeuttavat puoleen osinkoon vuodelta 1972.

Uudet osakkeet on merkittävä 15. 2. — 15. 5. 1972 välisenä aikana ja maksettava viimeistään 15. 10. 1972. Mikäli maksu suoritetaan ennen 30. 8. 1972, hyvitetään 8 % vuotuinen korko maksupäivästä lukien 15. 10. 1972 saakka. Myöhästyneestä maksusta veloitetaan 10 % vuotuinen korko. Sekä osakkeiden vaihdossa että osakeannissa annettavat uudet osakkeet kirjoitetaan osakkeen omistajan valinnan mukaan joko 1, 10 tai 50 osaketta käsittävinä osakekirjoina.

Osakkeenomistajia kehotetaan viimeistään 15. 5. 1972 jättämään vaihtoa varten nykyiset osakekirjansa ja niihin kuuluvat kantaliput osakekuponkeineen Pohjoismaiden Yhdyspankki Oy:n pääkonttorin kuponkiosastolle. Mikäli vaihdettavaa osaketta ei ole merkitty yhtiön osakeluetteloon osakkeenomistajan nimiin, on esitettävä selvitys saannosta ja siitä, että lain mukaan ehkä menevä leimavero on maksettu.

Muista osakeantiin liittyvistä kysymyksistä päättää yhtiön hallitus. Samoin pidätetään hallitukselle oikeus määrätä mahdollisesti merkitsemättä jääneistä osakkeista.

Helsingissä tammikuun 20 pnä 1972

HALLITUS

MYYMME

VERTEX AKRYYLI, yksinmyynti Suomessa

ALMOVAHA

ALMO HARDENER

ASTYNAX VAHAA

ALGINAATTIA

CAVEX

HAMPAITA

HARJOJA

ERISTYSAINEET, Isofilm, Wil-i, Silicon

JÄLJENNÖSPASTAT, Planusil, Planusil-s, HR-pastat, Coltex

KOVAMETALLIJYRSIMET

MALLIAMALGAMAA, Kristall

W & H RIIPPUMOOTTORIT

W & H KÄSIKAPPALEET

SAMAT EDULLISET KÄTEISALENNUKSET

HASA OY

Martintie 5—7 • Suomenoja • Puh. 881 583

Nopeampi ja
järkiperäisempi peitelakka

Biodent Opaker F

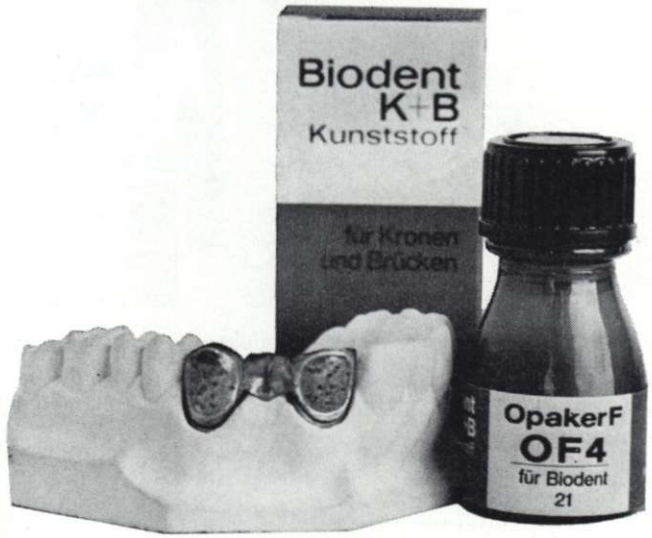

Opaker F — uusi, nestemäinen opaakki, metalliosien peittämiseen.
Opaker F säästää aikaa, koska se on heti käyttövalmista — oikeassa koostumuksessa.
Opaker F on taloudellista, koska sitä käytetään, vain tarvittava määrä (ei yli-jäämää).
Opaker F peittää varmasti. Biodent-värit ja sävyt voidaan yksinkertaisesti toistaa. Henkilökohtaista korostusta varten on lajitelmassa intensivmassat.

Opaker F on liukenematon ja kiinnittyy hyvin metalliille.
Opaakki yhtyy kemiallisesti Bodent-kruunu ja siltamateriaalin jonka vaikutuksesta se estää sauman syntymisen opaakin ja akryylin väliin.

Toimitetaan

Pulloissa à 10 ml.
lajitelma 15 pulloa opaakki
ja 2 pulloa ohennusnestettä.

DE-TREY, WIESBADEN

Suomessa **Oy Dentaldepot Ab**

DE TREY

RIIPPUMOOTTORI 540

540 ELEKTRONIC

KaVo EWL

Uudella KaVo teknikkokoneella 540 elektronic on seuraavat edut:

1. Elektronisesti ohjattu kierrosnopeuden säätö ilman kiusallista, jalkavastuksen kuumenemista (ei vastuskäämejä).
2. Elektronisesti ohjattu tehonsyöttö takaa suurimman vääntövoiman, erikoisesti alhaisemmilla kierrosalueilla.
3. Elektronisesti ohjattu pika-pysäytys. Moottori pysähtyy 2 sekunnissa, kun jalkavastus lasketaan nolla asentoon.
4. Kaikki jo käytössä olevat ripustin-telineet sopivat.

Tätä uutta konetta ei aikaansa seuraava teknikko voi olla huomioimatta.

Kierrosnopeus:	2.000—18.000 U/min 6:ssa vaiheessa
Teho:	220 W
Jännite:	220 V-vaihtovirta 50 Hz

OY DENTALDEPOT AB

00130 Helsinki 13 Eteläranta 2, puh. 12 601

SARODEN OY TURUSSA JA PORISSA

Helsinki 1972 Kirjapaino Meritullintori